

let. Dne 29. novembra nas je zapustil naš jubilar in soustanovitelj društva sv. Barbare Sterniša Anton, doma iz Radeč pri Zidanem mostu, star 70 let. Bratovščina »živega rožnega venca« je izgubila svojo najstarejšo članico Marijo Pajtlar, staro 89 let, doma je bila iz Raztez pri Vidmu. V Gospodu je zaspala vdova Šori Jera, doma iz Gabrijel pri Tržišču, stara 81 let. Dne 16. januarja je smrtno ponesrečil v rudniku naš rojak Škorjanc Franc, star komaj 30 let. Prišel je v Nemčijo lanskega julija. Bil je priljubljen in dober delavec, doma je bil iz Zg. Tisinskega pri Žuzmu. Kdo bi si bil mislil, da mu bo usoda tako hitro! Zapustil je ženo in otroka ter se po-

dal v tujino. Ob tej priliki se je rudniška uprava pokazala zelo sočustvovalno. Zahtevala je, da mora žena priti na pogreb in da uprava nosi vse stroške potovanja. Naša organizacija pa je prevzela vso drugo oskrbo za vdovo ter uredila vse potrebno za posmrtnino in invalidno pokojnino. Vdova nas je naprosila, da se v njenem imenu pa tudi v našem, iskreno zahvalimo g. podnačelniku okraja Šmarje pri Jelšah za tako sočustvovalno razumevanje, da je mogla vdova tako hitro odpotovati — prišla je malo pred pogrebom in je še videla obraz svojega mrtvega soproga. Naj mu bo lahka tuja zemlja — staršem in ženi ter otroku pa naše sožalje!

dokler ne povprašam, mogoče na način, kakor sem zgoraj omenil. Radi tvoje površnosti se boš lahko že čez par dni, mogoče pa vsaj v kratkem času bridko pokesal. Vidi, da je danes čas, da si nekoliko opomoraš. Ne daj se izrabljati!

Mimogrede še omenim, da je za les iz Italije danes toliko povpraševanje, da so cene od jeseni do danes še enkrat višje. Sicer bom pa o tem še drugič kaj napisal.

Glede izvoza živine tudi pripomnim, da je danes možno izvoziti v Nemčijo ali Italijo razen volov tudi bike, zlasti mlade, junce, krave in telice.

Ce si boš vzela kaj k srcu, pa še drugič kaj!

Trgovski razgovori s tujino

V Beogradu so bili te dni predstavniki slovaških gospodarstvenikov, ki so s predstavniki Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine sklepali o našem izvozu v Slovaško. Dosežen je bil sporazum, po katerem se bo vsak mesec izvozilo v Slovaško 40 vagonov živih svinj, 22 vagonov svinjske masti in 12 vagonov slanin. Izvoženo blago se bo plačalo z denarjem, ne pa z blagom, kot je to v navadi v trgovini z Nemčijo in Italijo (kliring).

Dne 10. februarja se bo sestal v Ljubljani (ali Zagrebu) jugoslovansko-nemški lesni odbor. Naloga tega odbora bo, da določi nove cene za naš izvoz lesa v Nemčijo. Znano je namreč, da smo v Nemčijo zadnje čase radi prenizkih cen izvažali zelo malo lesa.

Februarja se bo sestal tudi jugoslovansko-italijanski stalni gospodarski odbor. Ta odbor se bo pečal z vprašanjem cen, ki so narastle zaradi vojne.

Drobne gospodarske vesti

Cene živine v Italiji so stalne, edino pri teleh je cena poskočila. Na sejmu v Milanu je bila prvovrstna živina po 5 lir, krave po 4.70 lire, prvovrstni bikli po 4.95 lire, teleta po 7.80 lire, mesne svinje nad 100 kg težke pa po 7.15 lire 1 kg žive teže. Lira je po zadnjem predpisu finančnega ministra vredna 2.28 din.

Izvoz drv preko naših luk. V Šibeniku nakladajo večje množine drv na našo ladjo »Ivo Matković«. Drva bodo odpeljana v luke v severni Afriki. Te dni pa pričakujejo v Šibeniku večje število domačih in tujih ladij, ki bodo nakladale drva za tujino.

Naš aluminij pošiljamo na Japonsko. V Šibeniku je italijanska ladja »Monte Piano« naložila deset vagonov aluminija, ki ga bo odpeljala na Japonsko.

10.733 vagonov sladkorja smo pridelali lanske leto v naši državi. Računajo, da bodo lahko 500 vagonov sladkorja prihranili za leto 1941.

Bencin v Romuniji stane: lahki 6.37 lejev, težki 5.11 lejev, petrolej za razsvetljavo pa 4.66 lejev kilogram. Romunski lej je po zadnjem odloku finančnega ministra vreden 30 par.

Nemška industrija plugov, poljedelskih strojev in orodja se zelo zanima za odpravo uvoznih carin na imenovano blago. Nemški tovarnarji smatrajo odpravo uvoznih carin že za gotovo stvar. Na ta račun baje nameravajo nemške tovarne zvišati cene teh proizvodov za 25%.

Važna ugotovitve

V naprednem gospodarstvu ni mogoče shajati brez umetnih gnojil. V Mariboru prodaja umetna gnojila skoraj izključno le Kmetijska družba. Pri njej stane 16% superfosfat 125 din, 40% kalijeva sol 170 din.

V Zagrebu prodaja središnja Gospodarske sloge 16% superfosfat po 112 din, 40% kalijeva sol po 150 din stot. Razlika pri superfosfatu je torej 13 din ali okoli 12% ceneje, pri kalijevi soli pa okoli 14% ceneje.

Pri vsem tem pa prodaja naš kmet iz slovenskih goric svoje pridelke, predvsem živino, mleko, sadje itd. do 25% ali celo še več ceneje kot hrvaški kmet.

Kaj pomaga tu vse govorjenje, da se dela za dobrobit kmeta, če pa dejstva govore drugače! Kmetijska zbornica in Kmetijska zveza bi se naj za to stvar malo zanimala.

Žitni trg

Na domačem trgu je kupčija s pšenico živahna. Posebno milni iz Bačke, Banata in Srema povprašujejo po pšenici. Cena je od prejšnjega tedna poskočila za 3—4 din pri stotu. Milni v Bački plačujejo pšenico po 200 din stot. V Sremski pšenica po 197 din, potiška pšenica pa po 202—204 din stot. Cena koruzi je več ali manj stalna. Manjše količine koruze so se jele pošiljati v revnejše predele države. Bačka koruza je

Naznani la

Spodnja Poljskava. Krajevna Kmečka zveza je imela letni občni zbor dne 28. januarja v prostorih posojilnice. Zborovanja se je udeležilo lepo število članov. Izvoljen je bil nov odbor, ki obeta poživitev stanovske organizacije. V ta namen je bilo sprejetih tudi več koristnih predlogov. Le vztrajno in krepko naprej!

Trnče na Dravskem polju. Kmečka nadaljevalna šola pri Sv. Marjeti na Dravskem polju priredi v šoli 11. februarja ob 14 predavanje o živinoreji in kokošjereji. Predaval bo kmetijski referent g. Zupanc iz Maribora. K predavanju so vabljeni gospodarji in gospodinjice.

Ormož. Kmečki zadrugi tečaj. Ptujski okrajni kmetijski odbor priredi v Ormožu na meščanski šoli tridnevni kmečki zadrugi tečaj od 13. do 15. februarja. Tečaj se odpre 13. februarja ob 8 dopoldne. Predavanja se vršijo z opoldanskim odmorom od 8 do 16. Predavali bodo znani zadrugi strokovnjaki o zadrugi ideologiji, zadrugi pravu, o ustroju in delovanju posameznih vrst kmečkih zadrug, zadrugi knjigovodstvu ter o zadrugištvu z ozirom na glavne go-

spodarske panoge ptujskega okraja. Vsa snov bo obdelana predvsem s praktične strani, ker je namen tečaja, nuditi najpotrebnejše zadrugiške nauke in izvežbati mlajše kmetovalce za zadrugiško propagando in sodelovanje pri kmečkih zadrugah. Priporočila se, da se udeležijo čim več mladencev in mlajših gospodarjev, ki imajo resno voljo do kmečkega napredka. Tečaj je brezplačen.

Dramlje. Krajevna Kmečka zveza ima v nedeljo, 11. februarja, v dvorani Slomškovega doma svoj redni občni zbor. Vabljeni ste vsi, člani in nečlani, da se tega občnega zbora udeležite v obilnem številu, da se pogovorimo o delu in pomenu Kmečke zveze za kmečki stan ter obrazložite svoje težave in potrebe, katere se bodo potem v obliki resolucij in predlogov poslane na merodajna mesta. Zato naj ne bo nikogar, posebno ne člana, ki bi se tega stanovskega zborovanja ne udeležil! Prav prisrčno pa je vabljena mladina. Po možnosti pride tudi kak predavatelj.

Kmečka trgovina

— Novi —

Kmet, drži cene živini in lesu!

Se danes se sliši dostikrat tožba kmeta: »Sramota, da za živino ne dobim višje cene; ako pa moram kaj kupiti, moram pa že marsikatero stvar skoro enkrat dražje plačati!« Rečem, da tako kritiziranje glede cene živine ni povsem, ali pa zelo, zelo malo opravičeno. Zakaj?

Je sicer res, da se cene na trgih v Italiji in Nemčiji, kamor izvažamo skoro vso našo živino, niso dosti spremenile. Res pa je, da se danes živina na teh trgih ocenjuje ugodneje, kakor na primer pred štirimi meseci. Živina, ki je bila prej ocenjena kot drugo- ali tretjevrstna, se sedaj omeni kot prvo- ali drugovrstna, kar da približno razliko 1 din pri 1 kg. Razen tega daje naša država, odnosno Zavod za pospeševanje zunanje trgovine izvozne premije za tretjevrstno živino, katere ima zlasti naš kmet to zimo največ, ker mu manjka dobre krme. Radi teh izvoznih premij (doplačil) doseže kmet lahko za tretjevrstno živino ceno 5.50—6.25 din. Tu se bo kmet razjezil in rekel: »Pa nam plačajte te cene, saj rad dam drugovrstno ali tretjevrstno živino po teh cenah! Vi nas samo tolažite in nam lažete, če pa pride kdo kupovat živino, pa mi ponuja kvečjemu 4—4.50 din, o petih dinarjih že sploh ne slišati!« Dragi kmet, tvoja jeza je danes precej ali pa čisto neupravičena. V eni prihodnjih števil »Slov. gospodarja« bom dokazal s številkami, da nimaš prav in bom celo navedel imena kmetov, ki za svojo živino dobijo prav lepe denarje, tako, da boš mogoče strmel! — »Toda, zakaj pa dobijo eni tako lepe cene, drugi pa ne?« boš rekel. Zato, ker so se ti kmetje organizirali v zadrugo ter so sami na svojo odgovornost poslali živino v inozemstvo. Tako so izključili mogoče dva mešetarja, ki navadno poberejo ves dobiček. Zato so v teh krajih, kjer izvažajo kmet živino potem svoje zadrugne na svojo odgovornost, cene že precej višje. Na žalost je teh zadrug, odnosno kmetov, ki imajo nekaj korajžje, prav malo, zato se pa ne čuti splošen dvig živinskih cen in mešetarji imajo danes prav miastne dobičke. V krajih pa, kjer kmet sam po svoji zadrugi živino izvažajo, tam pa so že v splošnem čisto povoljne cene, pa so tudi trgovci in mešetarji prisiljeni plačevati višje cene, ker sicer zaradi zadrugiške konkurence ne

dobijo živine. Ali si že mogoče slišal, da ravno radi tega, ker trgovci-mešetarji in mešetarji nimajo nobene prave konkurence, zaslužijo danes po pet, deset, celo 17 tisoč dinarjev pri enem vagonu?!

Tudi v tvojem okolju se kmetje lahko organizirajo v zadrugo, ako jo mogoče že nimate, pa v tem oziru nič ne dela, ki bo tudi lahko — seveda na svojo odgovornost — izvažala živino. Ako bo na svojo odgovornost izvažala, bo pa seveda tudi kmet lahko ves dobiček spravil v svoj žep. Če pa ne upaš nič riskirati, se pa ne jezijo, ako se mešetarji mastijo z velikimi dobički, ti pa ni za pomagati!

Ako se zanimaš za izvoz živine potem zadrugi, povprašaj najprej pri tvoji domači zadrugi; ako te v tvojem kraju ni, oglasi se ali piši na Osrednjo kmetijsko zadrugo Maribor, Meljska cesta 10, ali pa tudi na Zadrugo zvezo Maribor, ki ti bo dala vsa navodila radi ustanovitve zadrug. Mogoče bi se pa o vsem tem delno lahko razgovorili po »Slov. gospodarju«, ako boš pisal na uredništvo. Mislim, da bo »Slov. gospodar« kot glasilo kmeta pristal na to in nam bo dal vedno prostor na razpolago za takšne razgovore.

Opozarjam te pa, dragi kmet, da je skrajni čas, da se organiziraš, če hočeš za svoje pridelke, zlasti za živino, les in sadje, doseči dobre cene, ker je ravno današnji čas ugoden za prodajo živine in lesa. Seveda mora biti živina vsaj nekoliko opitana, da dosežeš dovoljne cene, ako je pa lepo opitana, pa dosežeš zelo lepe cene! Nikar ne prodajaj po nizki ceni živine, zlasti, ako imaš dovolj krme do spomladi.

Večina kmetov tudi ne ve, da se tudi goveje meso, ki ga trenutno v stotinah vagonov izvažamo v Nemčijo, tam zelo dobro proda. Zato ni nikakor upravičen tvoj strah, da živine ne boš mogel prodati, ako boš le s krmo shajal! Vendar se pa ne smeš jeziti samo na svoje poslanke, pa na banovino in ministre, češ, da nič ne naredijo za boljšo prodajo živine. Saj vendar poznaš izrek: »Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal!« Ako ti torej tudi Bog ne bo pomagal, če se tudi sam ne potrudiš, kaj se boš pa potem na poslanke ali ministre zanašal! Organiziraj se, pa tudi sam nekaj riskiraj — pa bo šlo!

Kmet, še enkrat te opozarjam: drži cene sedaj zlasti živini in lesu in ne prodajaj tjavendan,